

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/73213 GK 28
7/73441 GK 33
7/73585 GK 34
7/73588-91 GK 34

Sayı : E-99074258-610- 211
Konu : Soru Önergisi

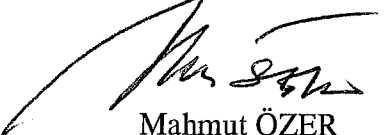
06 / 12 / 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 21.10.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1097931 sayılı yazınız.
b) 01.11.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1102616 sayılı yazınız.
c) 02.11.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1105240 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Muğla Milletvekili Suat ÖZCAN'ın 7/73213, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Edirne Milletvekili Okan GAYTANCIOĞLU'nun 7/73441, ilgi (c) yazınız ekinde alınan Artvin Milletvekili Uğur BAYRAKTUTAN'ın 7/73585, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/73588, İzmir Milletvekili Özcan PURÇU'nun 7/73589, Konya Milletvekili Abdulkadir KARADUMAN'ın 7/73590, Mersin Milletvekili Alpay ANTMEN'in 7/73591 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (11 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/73589
GK 33

İZMİR MİLLETVEKİLİ ÖZCAN PURÇU'NUN 7/73589 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne göre Bakanlığımızın görevleri arasında; *“Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek”* yer almaktadır.

Ayrıca; Bakanlığımızın 2019-2023 Stratejik Planı’nda yer alan stratejiler arasında ulusal anlamda fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik olarak;

- *Tüm öğrencilerimize fırsat eşitliği içinde eğitimlerine devam edebilmeleri için uygulanan ücretsiz ders kitabı ve öğrenci taşıma hizmetleri gibi uygulamalar iyileştirilerek bunlara devam edilecektir.*

- *Öğrenme süreçlerini destekleyen dijital içerik ve beceri destekli dönüşüm ile ülkemizin her yerinde yaşayan öğrenci ve öğretmenlerimizin eşit öğrenme ve öğretme fırsatlarını yakalamaları ve öğrenmenin sınıf duvarlarını aşması sağlanacaktır.*

hedeflerine yer verilmiştir.

Diğer taraftan; Roman Vatandaşlara yönelik 30 Nisan 2016 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan *“Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi”* kapsamında iki eylem planı hazırlanmıştır. İlk aşama eylem planı 2016-2018 arasındaki üç yıllık dönemi, ikinci aşama eylem planı ise 2019-2021 arasındaki üç yıllık dönemi, üçüncü aşama eylem planı ise 2022-2025 arasındaki üç yıllık dönemi kapsamaktadır. Strateji Belgesinde yer alan beş politika sektöründen biri de eğitimidir. Bu kapsamda hazırlanan hedefler doğrultusunda Roman çocukların eğitime erişimleri sağlanmaktadır.

Roman çocukların eğitime erişimlerinin sağlanması için okul öncesinden başlayarak ilkökul ve ortaokul düzeyinde kapsamlı çalışmalar yapılmaktadır. Okul öncesinde özellikle 5 yaş grubunda %100 okullaşma hedeflenmiştir. Bu amaçla 40.000 ana sınıfı, 3.000 anaokulu yapılması için çalışmalar başlamıştır. Daha önce %78 olan okullaşma okul öncesinde %90’a ulaşmıştır. Bu çalışmalar ile birlikte dezavantajlı bölgelerde eğitim alan öğrencilerimizin okullaşması sağlanmakta olup çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca ilkökul ve ortaokulda okula erişim ve devam konusunda günlük devam ve erişim bilgileri iller ve okul düzeyinde takip edilmektedir. Ayrıca diğer bakanlıklar ile koordinasyon sağlanarak mevsimlik tarım işçilerinin çocukları başta olmak üzere okula gidemeyen çocuklar tespit edilerek erişimleri sağlanmaktadır. Devamsızlık oranının yüksek olduğu illerde, bu durumun nedenleri belirlenerek çözüm önerileri geliştirilmektedir. Bu süreçte okula devam edemeyen çocuk sayısında iyileşme görülmüştür.

Okullarımızın fiziki mekân desteği artırılmış donatım, onarım vb. ihtiyaçları karşılanmıştır.

12.09.2012 tarih ve 28409 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmelik ile ders kitapları ücretsiz dağıtılmaya başlanmıştır.

Tüm Roman çocuklar için eğitimde eşit fırsatlara ve kaliteli eğitim hizmetlerine erişimin ve Roman çocukların en az zorunlu eğitimlerini başarıyla tamamlamalarının sağlanması amacıyla hazırlanan 1. aşama eylem planı kapsamında yer alan *“Eğitime devamı desteklemek için Roman ailelere mevcut eğitim yardımları hakkında bilgilendirme yapılacaktır.”* hedefi doğrultusunda yapılan çalışmalar ise şu şekildedir:

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı bölgelerde başta Şartlı Eğitim Yardımları olmak üzere burs vb. imkânlar konusunda valilikler, okul yönetimi ve rehberlik servisi aracılığı ile duyurular yapılmaktadır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan karşılanan şartlı eğitim yardımıyla Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı bölgeler de dâhil olmak üzere 2003 yılından 2022 yılına kadar ilk ve ortaöğretimdeki öğrencilerimizin annelerine 9 milyar 19 milyon 865 bin 441 TL ödeme yapılmıştır.

2. aşama eylem planında yer alan “*Roman çocuklara sosyal, psikolojik ve akademik destek sağlanması.*” hedefini kapsayacak şekilde dezavantajlı gruplarda yer alan tüm çocuklara uygulanan “*İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP)*”, “*Benim Oyun Sandığım*” gibi projeler ile Roman çocukların da eğitime ve eğitim materyallerine erişimi desteklenmektedir.

Roman ailelerin yoğun olarak yaşadığı ve eğitim hizmetlerine erişemeyecek durumdaki öğrencilerin eğitim hizmetlerine erişiminin sağlanması amacıyla aşağıdaki uygulamalar yapılmaktadır.

Okul öncesinde, özellikle 5 yaş grubundaki hedef tüm çocukların eğitime erişimi ve okullaşması olmuştur. Ülke genelinde başlatılan çalışmalar devam etmektedir.

Bu kapsamda okullarımıza donatım yardımı yapılmakta ve materyal desteği sağlanmaktadır. Benim Oyun Sandığım modeli ile şartları elverişsiz hanelerdeki çocukların araç gereç ihtiyaçları karşılanarak çocukların aileleri ile verimli zaman geçirmeleri ve ilkokula daha hazır başlamaları amaçlanmaktadır.

Benim Oyun Sandığım modelinde çocuk ve aile merkeze alınmakta, uygulama kapsamında yönetici/öğretmen bilgilendirmeleri yapılmakta, sandık dağıtımında gönüllü olarak yer alan öğretmen ve okul müdürleri tarafından ev ziyaretleri gerçekleştirilerek rehberlik ve izleme faaliyetleri yürütülmektedir. Sandığın üretimi ve hazırlanması Bakanlığımız Ders Aletleri Yapım Merkezi tarafından yapılmakta olup söz konusu sandık içinde 31 eğitim materyali (toplam 52 farklı ürün) yer almaktadır. Materyaller çocukların erken çocukluk eğitimindeki tüm gelişim alanlarını destekleyecek nitelikte hazırlanmıştır. Söz konusu set 2021-2022 eğitim öğretim yılında yaklaşık 9.500 aileye dağıtılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız tarafından bu kapsamda Erken Çocukluk Eğitimine (EÇE) ilişkin aşağıda bilgileri bulunan proje ve çalışmalar yürütülmektedir:

- Erken Çocukluk Eğitiminde Kalite ve Erişimin Artırılması Projesi:

Projenin amacı 0-6 yaş aralığındaki çocukların erken çocukluk hizmetlerine erişiminin sağlanması ve bu hizmetlerin kalitesinin artırılmasıdır. Proje ile dezavantajlı çocuklar başta olmak üzere çocukların erken çocukluk eğitimine erişimlerinin artırılması, öğrenim kazanımlarının zenginleştirilmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında; özellikle en dezavantajlı durumdaki 0-6 yaş arası çocuklar için EÇE hizmetleri yaygınlaştırılmaktadır.

- Alternatif Erken Çocukluk Eğitim Modelleri:

a) Yaz Anaokulu Uygulamaları,
b) Gezici Öğretmen Uygulamaları,
c) Belediye Bünyesindeki Merkezlerde Erken Çocukluk Eğitimi Uygulamalarının Geliştirilmesi,

d) Oyun Odalarında Erken Çocukluk Eğitimi Uygulamaları,

e) Ev Temelli Erken Çocukluk Bakım ve Eğitimi Uygulamaları ile belirtilen modellerle eğitime erişimin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca;

- Okul Öncesi eğitimi programının güncellenmesi,

- 12 Adet Okul Öncesi Çocuk Etkinlik Kitabı geliştirilmesi,

- Okul Öncesi Öğretmen Etkinlik Kitabı geliştirilmesi,

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- 36 Adet Hikâye Kitabının geliştirilmesi ve Z-Kitap haline dönüştürülmesi,
- Ailelere yönelik materyaller geliştirilmesi,
- Ailelerin ve hizmet sağlayıcıların, oyun yoluyla öğrenmede çocukları etkili bir şekilde yönlendirmeleri ve oyunun çocuk gelişimindeki rolü konusunda farkındalık artırma çalışmaları yürütülmektedir.

Bunun dışında veli yönetici ve il temsilcileri ile akademisyen ve sendikaların katılımı ile çalıştay ve toplantılar gerçekleştirilmiştir. Velilerin meslek edinmelerine yönelik Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara katılımı gerçekleştirilmiştir.

Saha ziyaretleriyle özellikle roman vatandaşlarımızın yoğun olduğu il ziyaretlerinde bilgilendirme ve farkındalık geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

2022 yılı itibarıyla üçüncü aşama eylem planı çalışmaları başlatılmıştır.

Okul öncesi eğitimde şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki çocuklar başta olmak üzere tüm çocukların okul öncesi eğitim alması için Bakanlığımızca yapılan çalışmalar şu şekildedir:

Bir Ana Sınıfında Bulunacak Çocuk Sayısı ve Alternatif Erişim Modelleri:

Nüfusu az ve dağınık olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde okul öncesi eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapama ve Ad Verme Yönetmeliğinde yapılan değişikliklerle, bir yerleşim yerinde ana sınıfı açılması için gerekli olan çocuk sayısı 10'dan 5'e düşürülmüştür. Bu tedbir ile 20. Millî Eğitim Şurası'nda yer alan *"Okul öncesi eğitimde öncelikle yerinde eğitim tercih edilmelidir."* tavsiye kararı gerçekleştirilmiştir.

Uzak ve seyrek nüfuslu yerleşim yerlerinde ana sınıfı açılmaması durumunda alternatif erişim modellerinden *"Gezici Öğretmen Sınıfı"* modeli ile bir öğretmenin birden fazla yerleşim yerine giderek oradaki çocukları uygun bir alanda toplayıp eğitim vermesi; *"Taşıma Merkezi Ana Sınıfı"* modeli ile ise bir çocuk en fazla 20-25 km taşınacak şekilde uzak köyden başlanıp taşıma merkezi seçilen yere kadar çocukların rehber personel eşliğinde taşınarak eğitim alması sağlanmıştır.

Okul Öncesinde 500 Milyon TL Destek Programı:

Okul öncesi eğitimde özellikle sosyoekonomik olarak dezavantajlı hanelerde yaşayan çocukların ailelerine düşen maliyetin azaltılması için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Bakanlığımız arasında 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında sosyal yardımlardan yararlanan hanelerde bulunan ve resmî okul öncesi eğitim kurumlarından eğitim alan Türk vatandaşı çocukların eğitim süreçlerinde desteklenmesine yönelik bir protokol imzalanmıştır. Protokol kapsamında söz konusu çocukların bulunduğu okula beslenme, temizlik hizmetleri ve eğitim programının uygulanmasına yönelik eğitim materyalleri için nakdi destek sağlanmaktadır.

Okul Öncesi Eğitimde Beslenme Desteği;

Bakanlığımızca ayrıca okul öncesi eğitime devam eden şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki çocuklara beslenme desteği pilot çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda öncelikle 2021-2022 eğitim öğretim yılında Gaziantep, Hatay ve Şanlıurfa illerindeki 22 ilçede şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullar belirlenerek toplam 15.920 çocuğa beslenme desteği sunulmuştur. 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise ülke genelinde 60.000 çocuğa bir öğünlük beslenme desteği sunulması için tüm çalışmalar tamamlanarak okul müdürlüklerine gerekli ödenekler gönderilmiş, böylece okul öncesi eğitimde bir öğünlük ücretsiz beslenme hizmeti verilmeye başlanmıştır.

Okul Öncesi Öykü Kitapları ve Sınıf Kitaplığı Kurulması;

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Erken çocukluk döneminden başlayarak çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak, onların kelime hazinesini artırmak, dinleme ve konuşma yeteneklerinin gelişimlerini desteklemek amacıyla Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüzce erken çocukluk dönemindeki çocuklara yönelik öykü türünde eğitim materyallerinin geliştirilmesi için “365 Gün Öykü” çalışması yapılmıştır. Proje kapsamında 53 yeni öykü kitabı geliştirilmiş olup daha önce Bakanlığımızca geliştirilen öykü kitaplarıyla birlikte 91 öykü kitabı ve kitaplıktan oluşan bir okul öncesi sınıf kitaplığı oluşturulmuştur. Söz konusu sınıf kitaplığının 2022-2023 eğitim öğretim yılı sonuna kadar tüm resmi okul öncesi dersliklerine ulaştırılması planlanmakta olup dağıtım çalışmaları devam etmektedir.

Okul Öncesi Eğitimde Yaz Eğitimi;

Bir sonraki yıl ilkokula başlayacak olan çocuklar başta olmak üzere ders yılı içerisinde okula gidemeyen çocuklar için her yıl temmuz ve ağustos aylarında esnek zamanlı bir uygulama olan yaz eğitimi uygulaması yapılmaktadır. 2021-2022 eğitim öğretim yılında yaz eğitimi uygulaması yapan okullara donatım/kırtasiye/materyal ve servis desteği verilmiş, böylece 2021-2022 eğitim öğretim yılında 80.000 çocuğun yaz eğitimine devam etmesi sağlanmıştır.

Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi;

Okul öncesi eğitimde 5 yaşta %100 okullaşma hedefine ulaşmak ve kaliteyi artırmak için birçok faaliyet ve proje yürütülmektedir. 2021-2022 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitime ciddi yatırımlar yapılmaya başlanmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda okul öncesi eğitim fiziki kapasitesi belirgin düzeyde artırılmıştır.

Türkiye’de okul öncesi eğitime gereken önemin geç verilmesi ve tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de yıllarca okul öncesi eğitim kurumlarının çalışan ailelerin çocuk bakım ihtiyaçlarını karşılama yeri olarak görülmüş olması nedeniyle günümüzde okul öncesi eğitimde önemli adımlar atılmıştır. Bu kapsamda eğitim politikalarımız özellikle şartları elverişsiz hanelerden gelen çocukların önceliklendirilerek okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarının artırılması ve kaliteli erken çocukluk eğitim hizmetlerinin sağlanmasına odaklanmaktadır.

MEB Okul Öncesi Eğitim Programı gereği, tüm okul öncesi eğitim kurumları aileleri okul öncesi eğitim hakkında bilgilendirmektedir. Ayrıca her eğitim öğretim yılı başlamadan okul öncesi eğitim çağındaki tüm çocuklar, en yakın okul öncesi eğitim kurumlarının aday kayıt sistemine aktarılarak okul müdürlüklerinin bu çocuklara ulaşması sağlanmaktadır. Yapılan bu çalışmalar ile okul öncesi eğitime devam eden çocuk sayısı kısa sürede büyük artış göstermiştir.

25/11/2016 tarihli ve 29899 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği” hükümleri çerçevesinde Bakanlığımızca her yıl İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı Kılavuzu doğrultusunda yapılan sınavda başarılı olan öğrencilere karşılıksız burs verilmektedir.

Söz konusu sınava müracaat edebilmek için; herhangi bir ayırım yapılmaksızın ortaokullar, imam hatip ortaokulları veya özel eğitim ortaokullarının 5, 6, 7 ve 8. sınıfları ile ortaöğretim kurumlarının hazırlık sınıfı, 9, 10 ve 11. sınıflarında öğrenci olmak üzere ailesinin maddi durumunu gösteren beyanname esas alınmaktadır. Bakanlığımıza bağlı okullarda eğitim gören öğrencilerimize herhangi bir ayırım yapılmaksızın program bazlı (Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim, Hayat Boyu Öğrenme, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme, Orta öğretim, Temel Eğitim, Uluslararası Eğitim İş Birlikleri ve Yurt Dışı Eğitim, Yönetim ve Destek Programı) bütçe ihdas edilmektedir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Soru önergesinde talep edilen istatistiki bilgiler, Bakanlığımızın "http://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=460" internet adresinde yayımlanan 2021-2022 eğitim öğretim yılı ve öncesi yıllara ait Millî Eğitim Örgün Eğitim İstatistikleri kitabının 2.11, tablosunda yer almaktadır. 2022-2023 eğitim öğretim yılı Millî Eğitim Örgün Eğitim İstatistikleri kitabı veri paylaşımı takvimine göre aynı adreste yayınlanacaktır.